

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Creaturæ videntur in Deo, ut medio cognito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

cognoscunt solum illud esse rerum, quod habent in Verbo, sed illud esse, quod habent in propria natura.

Probatur primò auctoritate. Nam SS. P. P. passim docent creaturas in Verbo videri, sicut in speculo, ideòque D. August. cognitionem creaturarum, quam habent Beati, distinxit in *matutinam & vespertinam*: quarum illa sit nobilior & clarior cognitio creaturarum in Verbo clarè viso: illa *decolorator* & ignobilior cognitio earundem extra Verbum & visionem essentia divina. Concilium quoque Senonense decreto 13. expressè dicit: *Beatis pervivum esse divinitatis speculum, in quo quicquid illorum interfit, eluceat*:

Qua verba secundum proprietatem sensus non possunt facere sensum causalem: quis enim rectè dixerit, beatos in suis meritis videre DEUM & creaturas, eò quòd merita sint motivum causale, propter quod Beati vident DEUM & creaturas? consequenter si essentia clarè visa tantum foret motivum causale videndi creaturas, pariter non posset dici, Beatos in divina essentia, sed propter divinam essentiam videre creaturas.

4. Probatur secundò ratione. Divina essentia est medium idoneum representandi creaturas, idque facit ad majorem perfectionem visionis, nec est assignabilis ulla implicancia: ergo Beati vident formaliter creaturas in DEO. Antecedens quo ad 3. p. ex solutione objectionum patet. quoad 1. p. probatur primò: quia effectus videri potest in causa & conclusio in principiis: sed omnes creatura perfectius continentur in divina essentia, quam ulli effectus in sua causa: ergo in essentia divina creatura idoneè videri possunt. Secundò, quia DEUS creaturas non per aliud medium videt, quam per suammet essentiam, ut sequenti disputatione dicemus: ergo etiam Beati hoc modo vident; siquidem visio beatorum est participatio divina scientia.

Ex quo antecedens etiam probatur quoad 2. p. quia quod pertinet ad perfectionem divinæ scientia, etiam pertinet ad perfectionem visionis, quæ est participatio illius: sed videre creaturas in sua essentia pertinet ad perfectionem divinæ scientia: ergo etiam pertinet, & conducit ad perfectionem visionis, maxime quia perfectio cognitionis derivatur à perfectione medii, per quod videtur objectum: sed nullum potest esse medium perfectius, quam divina essentia, ergo.

5. Objicies. Si creaturae possibiles formaliter videntur in divina essentia, videntur propter necessariam connexionem divinæ essentia cum creaturis possibilibus, sed hoc diceret in DEO magnam imperfectionem: ergo formaliter in divina essentia videri non possunt. Minor probatur. Si divina essentia habet connexionem necessariam cum creaturis possibilibus, tunc sequitur, quòd implicante creaturâ etiam implicaret DEUS, sed hoc dicit imperfectionem: quia utique est perfectius, ut DEUS non implicet, etiam implicante creaturâ, quam ut implicet implicante creaturâ: hoc enim videtur arguere dependentiam divinæ omnipotentia, à possibilitate creaturarum.

6. Confirm. primò. Si DEUS haberet necessariam connexionem cum creaturis possibilibus, creaturæ possibiles essent ens a què necessarium, quam divina omnipotentia, & DEUS ipse: quia sicut impli-

cante DEO implicarent creaturæ: ita implicante possibilitate creaturarum implicaret DEUS. Imò secundò. Si una musica redderetur impossibilis, DEUS non esset omnipotens. Ac tertio. DEUS ad sui existentiam indigeret possibilitate creaturarum, quæ omnia dicunt magnam imperfectionem.

Resp. Creaturæ videntur in divina essentia propter hujus connexionem cum creaturis, quæ sit connexio eminentialis & causalis continentia, conc. aliquis dependentia, nego. Et ad prob. min. dist. seq. majoris. Sequitur implicante creaturâ implicare DEUM consecutivè, à posteriori, & (ut vocant) per locum extrinsecum conc. formaliter à priori & per locum intrinsecum, nego. non enim divina omnipotentia in possibilitate, sed possibilitas creaturarum fundatur in omnipotentia DEI. Et sic tam parum potest DEUS mutare possibilitatem creaturarum, quam parum potest abdicare suam omnipotentiam: ex qua denominatio entis possibilis derivatur.

Neque hoc arguit imperfectionem, sed infinitam perfectionem, & immutabilitatem DEI. Unde falsum est, quòd sit major perfectio DEUM non implicare implicante creaturâ: falsum quoque est, quòd creaturæ possibiles essent ens a què necessarium, quia illa possibilitatis necessitas esset ab alio, & dependenter ab omni potentia DEI: necessitas verò omnipotentia est à se independenter à creaturâ: & sic patet reponso ad 1. & 2. Confirmationem. Ad 3. Resp. DEUS indigeret possibilitate creaturarum, si per ly *indigere* nil aliud velis, quam connotationem & exigentiam hujus termini extrinseci, conc. si velis existentiam intrinseci complementi, sic nego: ista indigentia dicit, illa non dicit imperfectionem.

§. II.

Creaturae videntur in DEO, ut medio cognitio.

CONCLUSIO II. *Beati vident creaturas in divina essentia non tanquam in medio incognito representante creaturas in se, sed tanquam in medio cognito, quæ illas sub ratione ideae ut ideata, sub ratione omnipotentia, ut effectus, sub ratione artis, ut arte facta representat.* Ita communis Thomistarum.

Probatur primò. Visio beatifica est participatio illius visionis & scientia, quæ DEUS creaturas in se ipso videt, sed videt illas in se ipso, tanquam in causa: ergo etiam Beati vident creaturas in DEO tanquam in causa: Minoris notitiam & probationem dabit sequens disputatione.

Probatur secundò. Qui videt objectum in alio tanquam in causa, videt illud tanquam in medio cognito, sed Beati vident creaturas in DEO, sicut in causa: ergo vident sicut in medio cognito. Major est clara. Minor, quæ est S. Doct. probatur. Eo modo Beati vident creaturas in DEO, quo modo in illo continentur; sed creaturæ secundum esse suum formale & ultimas differentias continentur in DEO sicut in causa, arte, idea, per quam factæ sunt; ergo in illo etiam videntur tanquam in causa: unde S. August. loc. cit. dicit videri creaturas in Verbo, tanquam in eo, per quod facta sunt omnia. Et II. de Civ. c. 7. *Cognitio creaturae in se ipsa decolorator est, quam cum in DEI sapientia cognoscitur, velut in arte, quæ facta est.* & D.

& D. Bernard. 5. de considerat. *videt* (Beatus) *Verbum, & in Verbo facta per Verbum.*

11. *Confirm.* Causa perfectè continens effectum, & cum ipso connexa sufficienter ducit in cognitionem ipsius, sed DEUS est causa perfectissimè continens omne esse creatum, & habet cum iis connexionem necessariam, si sunt possibiles; liberam, si actuales. ergo ipse cognitus sufficienter ducit in cognitionem effectus.

13. *Obijctis primò.* Quæ cognoscuntur in aliquo tanquam medio cognito, non videntur clarè & intuitivè, & secundum esse proprium: atqui creaturæ à Beatis clarè & intuitivè videntur secundum esse proprium ipsarum: ergo non videntur in divina essentia seu medio cognito. Major probatur: Clara & distincta representatio objecti fit per proprias species: sed medium cognitum non est propria species objecti: ergo per illud non fit clara & distincta representatio secundum esse proprium ipsius.

Resp. nego maj. & probationem dist. Clara & distincta representatio fit per proprias species, quando medium non eminenter continet perfectionem & claritatem propriae speciei, conc. quando eminenter continet, nego. atqui essentia divina eminenter continet omnem claritatem propriae speciei.

14. *Obijctis secundò.* Quidquid essentia Divina representat, illud representat ad modum actus puri; sed creaturæ secundum esse proprium formale, sunt aliquid potentiale, quod non potest representari ad modum actus puri; ergo secundum esse suum proprium & formale à Divina essentia representari non possunt.

Resp. disting. maj. representat ad modum actus puri subjective, & ex parte cognitionis, conc. objective, & ex parte rei representata. nego. Et patet distincta min. nego conseq.

15. *Obijctis tertio.* Visio eodem medio semper videtur idem: sed beati non vident easdem creaturas per visionem beatificam: aliàs tolleretur extrinseca inaequalitas visionis. ergo non possunt habere pro medio videndi creaturas unam eandemque essentiam divinam.

Resp. Visio eodem medio, & eodem modo applicato, videtur idem, concedo; visio eodem medio diverso modo applicato, videtur idem, nego maj. ergo beati non habent pro medio eodem essentiam divinam ut eodem modo applicatam, conc. ut diverso modo applicatam, nego consequentiam. Nam pro diversitate luminis gloriæ tanquam dispositionis, etiam divina essentia unum intellectum perfectius quam alterum ad sui visionem determinat.

16. *Obijctis quarto.* Si divina essentia ratione continentis & connexionis cum creaturis illas representat ut medium cognitum, non est major ratio, cur aliquas potius, quam omnes representet, siquidem non tantum habet necessariam connexionem cum aliquibus, nec tantum cum omnibus in communi, sed etiam in particulari.

Respondeo negando sequelam: quia licet contententia creaturarum sit ratio manifestandi creaturas, quia tamen divina essentia unitur & communicatur juxta proportionem luminis gloriæ, inde fit, quod intellectum perfectius dispositum deter-

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

minet ad majorem penetrationem suæ essentia, & consequenter majoris extensionis & connexionis cum creaturis possibilibus, sicut intellectus principia perfectius penetrans, in ipsis plures videt conclusiones. Pro quorum clariori notitia fit.

§. III.

Corollaria ex dictis.

Colliges primò. Quamvis remota radix per-17. *lectius videndi DEUM, & plures possibiles creaturas in DEO sint merita Beati:* siquidem visio est premium essentiale, quod correspondet quantitati meritorum: proximam tamen radicem esse perfectius lumen gloriæ, & perfectiorem unionem essentia divina cum intellectu videntis DEUM. Nam tantò plures effectus videntur in causa, quanto perfectius virtus causa penetratur; sed quanto perfectius divina essentia unitur intellectui in ratione speciei intelligibili, tantò perfectius penetratur ipsius causativa virtus, secundum quam continet & representat creaturas; hæc ipsa porro perfectior unio fit secundum proportionem perfectioris dispositionis luminis gloriæ: ergo quanto perfectius est lumen gloriæ, & unio divina essentia cum intellectu Beati, tantò plures creaturæ possibiles videntur in DEO. Dixi possibiles: nam

Colliges secundò. Proximam radicem videndi 18. *creaturas actuales plures vel pauciores, esse liberam DEI ordinationem, volentis & consentientis, ut sua voluntatis & omnipotentia terminationes ad extrinseca objecta plures, vel pauciores intellectui videntis innotescant.* Non enim alia ratione divina essentia representat creaturas, nisi quatenus habet connexionem ad illas; sed ad actuales creaturas, quatenus aliquando existentes vel existuras non habet connexionem, nisi ex determinatione liberi decreti: ergo illas non nisi in vi sui liberi decreti manifestat: atqui decreta libera non manifestantur, nisi per liberam DEI ordinationem, quemadmodum & secreta cordium inter homines & angelos mutuo manifestantur: ergo ratione illius liberae ordinationis DEUS plures vel pauciores creaturas manifestat, idèque respectu illarum speculum liberum & voluntarium appellatur.

Colliges tertio. Non eadem prorsus ratione 19. *intellectum Beati per essentiam divinam determinari ad visionem eorum, quæ sunt in ipsa formaliter: & quæ sunt eminenter.* Nam ad visionem personarum & perfectionum divinarum essentia determinat intellectum tanquam species intelligibilis & medium quo, quia se & sua representat tanquam formaliter secum eadem in ratione actus puri & intelligibili: per essentiam, creaturas verò propter causalem & eminentialem continentiam: unde ad creaturarum visionem determinat per modum speculi & medi in quo, idèque visio divina essentia ejusque attributorum est immediata, visio verò creaturam est mediata; non quasi mediatio sit ex parte actuum; uno quippe actu visionis formaliter tam essentia divina, quam creatura videntur in essentia, sed ex parte objecti: quia per actum visionis per se primò essentia, ratione verò